

væsenet, har meget at betyde, og at hvis Skolevæsenet skal blive til noget, saa maa det have et temmelig gennemført Selbstyre. Men jeg skal kun bemærke, at haade ved denne Lejlighed og ellers, hvor der er Tale om Selbstyre, fordres der to Ting: Det er, at Arbejdet bliver udført, og Udgifterne blive betalte af dem, der ønske Selbstyre. Der er ingen Mening i, som der saa ofte er Tale om, at man ønsker Selbstyre, medens man samtidig ønsker at lade andre gøre Arbejdet og yde Pengene. Der er vist ingen, eller i alt Fald ikke ret mange, der ikke ønske Selbstyre just ved Folkef. skolen, og det ønsker jeg ogsaa, for saa vidt det overhovedet er muligt, men saa maa den vedkommende Kommune ogsaa afholde Udgifterne. Naar der i Gaar af det ærede 2det Medlem for 6te Kred (S. Pedersen) blev talt om, at Friksolen ogsaa havde Krav paa Tilskud, vil jeg dog sige, at efter min Mening er der overhovedet ingen, der har Krav derpaa, hverken Højskoler, Frikskoler eller kommunale Skoler. De skulle allesammen have deres Indtægt af dem, der benytte dem. Hvad Folkef. skolen angaar, er det klart, at skal den blive til noget, maa Kommunerne ogsaa betale de Udgifter, der ere nødvendige for Folkef. skolen. Naar der tales om disse Tilskud, forekommer det mig at være temmelig nær Humbug. Hvis disse Tilskud skulde være retfærdige, maa det være Meningen, at Kommunerne saa det Tilskud af Statskassen, som de ere berettigede til efter deres Størrelse, deres Indbyggertal o. s. v. Jeg vil ikke være med til at pudse Kjøbenhavn og Købstæderne ved at give dem mindre end Landet. Det synes mig at være det samme, enten Borgene yde det ud af Kommunens Kasse, eller det skal betales af Statskassen, og jeg forstaar derfor ikke de Ønsker, som man er kommen ind paa.

Jeg nærer, som sagt, intet Haab om, at dette Lovforslag bliver gennemført; jeg vil tværtimod ønske, at det vil være noget endnu, saa kunde man maasse komme ind paa den efter min Mening junde Tante, at Kommunerne betale selv, og saa saa et virkeligt Selbstyre i saa Henseende. Jeg tror, at der kan gennemføres noget, naar man kommer ind paa at lade det Princip gælde over for Kommunerne, der nu gøres gældende over for private. Der har ved denne Lejlighed, som saa ofte, været Tale om at støtte Kommunerne, da de i Retning af Skatter ere temmelig haardt belastede. Jeg ønsker ogsaa, at Kommunerne maa saa nogen Støtte, men saa skal det være en Støtte, som kan nytte noget. Lad os komme til det, som der saa mange Gange har været Tale

om, og som jeg ogsaa har talt om, at lade de Hartkornsskatter, der nu flyde til Staten, gaa over til Kommunerne. Lad dernæst Staten overtage de ret alvorlige Udgifter til Politi- og Arrestvæsenet. Det forekommer mig høist naturligt, at Statsmagten skal være den eneste, som har Maat over Politi- væsenet. Det skal jeg dog ikke komme nærmere ind paa.

Jeg tror ikke, at vi ved denne Lejlighed gennemføre nogen Skolelov, og jeg haaber det som sagt heller ikke. Jeg har fra forskellige Sider hørt, at man under Lærerne en højere Lønning. Der er ogsaa udtalt, at man muligt kunde komme til dette, at der virkelig blev ydet Lærerne direkte Betaling. Det skal jeg ikke have noget imod, tværtimod ønsker jeg det; jeg ønsker ogsaa, at der ydes Lærerne noget mere end hidtil, og det saaledes, at det, der gives til Lærerne, særlig kommer de daarligst lønnede til Gavn. — Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

S. N. Hansen: Naar jeg har begæret Ordet, er det væsentlig for at udtale mig om Lovforslagets Behandling af Kjøbenhavn, og jeg tror ogsaa, at det er Pligt efter det Trin, hvorpaa Forhandlingen nu befinder sig, at jeg for mit Vedkommende indskrænker mig væsentlig til dette Punkt. Jeg kan dog ikke, særlig efter hvad vi nys hørte, undlade at sige lidt til angaaende Sagens Stilling i dens Almindelighed.

Jeg har af de foregaaende Dages Forhandling i Landstinget faaet et andet og gunstigere Indtryk af denne Sags Stilling, end den sidste ærede Taler bebudede. Jeg har faaet en Fornemmelse af, at Landstingets store Flertal er rede til at gaa med til Lovforslaget under Forudsætning af, at der gives det en saa begrænset Stikkelse, at man derved kun faar løftet de store Opgaver, der vare givne i Regeringsforslaget. Jeg kan for mit Vedkommende tiltræde den Opsfattelse, som i Gaar blev gjort gældende af det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), som jo mente, at naar vi kun beskæftige os med de Forhold, der angaa vore Skolers Størrelse, Lærernes Lønninger, Statens Hjælp dertil og Lærerebedernes Besættelse, saa var der en Mulighed for at saa Loven gennemført i denne Samling. Jeg tror ogsaa over for den ærede sidste Talers Ytringer at maatte tilføje, at jo tidligere Landstinget kunde komme til at staa paa dette Standpunkt, desto hurtigere vilde Udgifterne for Lovforslagets Gennemførelse være. Naar jeg holder mig til disse 4 Punkter, er der adskilligt, som jeg kunde ønske at nævne,